

РОБОТА МУЗЕЮ А.С.МАКАРЕНКА З ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ А.С.МАКАРЕНКА, ВИВЧЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РІДНОГО КРАЮ.

Сидоренко О.А. Відділ освіти Білопільської районної державної
адміністрації.

Музей – особливий механізм соціально-культурної комунікації, відновлення культури й взаємодії різних культурних спільностей. Він є однією з важливих ланок процесу виховання учнів, сприяє формуванню у молодого покоління національної свідомості, громадянських якостей, збереження духовної єдності поколінь.

Музей А.С.Макаренка нашого міста відкрито у жовтні 1969 року з ініціативи педагогів району, громадськості міста. Розташовувався музей в одноповерховому будинку. А до знаменної дати – 100-чя з дня народження Педагога було збудоване нове сучасне приміщення, яке складається з трьох кімнат та виставкової зали, знаходиться в одному приміщенні з відділом освіти Білопільської РДА.

Одна з особливостей музею полягає в тому, що в його фонд входять не лише матеріали про педагога та письменника А.С.Макаренка, а й матеріали з історії Білопільського району, починаючи з найдавніших часів, речі вжиткового побуту українців Слобожанщини. Музей залучає до своєї діяльності представників освіти, громадськості, є скарбницею педагогічної думки району.

Отже, мета діяльності музею А.С.Макаренка полягає у вивченні та популяризації педагогічної спадщини нашого земляка, залученні учнівської молоді, жителів району до вивчення та збереження історико-культурної спадщини рідного краю, вихованні патріотизму, шанобливого ставлення до

історії та культури українського народу, його найкращих представників, сприяння розвитку творчих здібностей учнів, педагогів району.

Предмет вивчення музею – не лише життєвий та творчий шлях нашого земляка А.С.Макаренка, його педагогічна система, а й сучасні педагогічні надбання освітян району; історичне буття нашого краю. Від того, як наші учні знатимуть історичне минуле, залежатиме розвиток сучасності та майбутнього, так само, як ріст дерева залежить від життєдайної сили коріння.

Актуальність висвітлюваної теми полягає в необхідності пошуку нових методів навчання учнів за єдино правильним принципом – навчання із захопленням, навчання з радістю пізнання, навчання з любов'ю до світу, історії, до людей. У вирішенні цього завдання допоможе музейна педагогіка – засіб громадянського виховання учнів, відновлення історичної пам'яті молодого покоління через діяльність музеїв як одного з навчально-виховних центрів.

Головні завдання тез: 1.Познайомити з формами та методами вивчення, популяризації педагогічної спадщини А.С.Макаренка, роботою музею по вивченню та збереженню історико-культурної спадщини рідного краю. 2.Розповісти про експозицією музею А.С.Макаренка м.Білопілля. 3.Познайомити з основними напрямками його діяльності. 4.Показати результати краєзнавчо-пошукової, культурно-просвітницької діяльності музею.

Головні завдання діяльності музею А.С.Макаренка:

1. Розширення знань педагогів, учнів, громадськості району про життєвий, творчий шлях, педагогічну діяльність педагога-новатора А.С.Макаренка, інших визначних уродженців Білопільщини; поповнення знань учнів про історію рідного краю.
2. Сприяння у вивченні, використанні педагогічної системи А.С.Макаренка загальноосвітніми навчальними закладами району.
3. Зберігання та використання пам'яток матеріальної та духовної культури нашого краю.

4. Стимулювання розвитку творчих інтересів учнів до пошукової краєзнавчої роботи.
5. Залучення учнів до проведення культурно-освітньої роботи серед школярів та мешканців району.

Роботу музею організовує рада музею. До її складу входять представники відділу освіти, вчителі ЗНЗ району, місцеві історики-краєзнавці.

Основними напрямками діяльності музею є:

1. Організаційна робота.
2. Фондова робота.
3. Пошуково-дослідницька робота.
4. Освітньо-виховна робота.
5. Інформаційно-методична робота.

Діяльність музею А.С.Макаренка постійно висвітлюється в засобах масової інформації, на його базі організуються семінари для керівників шкільних музеїв, методоб'єднання учителів історії.

Музей А.С.Макаренка є візиткою нашого міста. Учасники заходів районного, обласного, республіканського рівнів, що проходять у нашому районі, починають знайомство з Білопільщиною саме з нього.

Експозиції музею А.С.Макаренка розміщені у трьох кімнатах: життя та творчості А.С.Макаренка, краєзнавчій, народознавчій („Світлиця”) та виставковій залі.

Експозиція кімнати життя та творчості А.С.Макаренка розповідає про батьків Антона Семеновича, його народження, дитячі роки. Цінною є ксерокопія запису про хрещення Антона з метричної книги Спасько-Преображенської церкви м.Білопілья. Експонуються матеріали про крюківський період життя Макаренка, про його навчання в Полтавському педагогічному інституті. Найбільш широко представлені матеріали про роки педагогічної діяльності Антона Семеновича у колонії ім. М.Горького та комуні ім. Ф.Дзержинського. Адже саме в ці роки формувалася його педагогічна система. Особливо цінну інформацію про цей період життя

Педагога можна отримати, прочитавши книги відомого макаренкознавця з Німеччини Гьотца Хілліга, який, до речі, зі своїм колегою з України, доктором історичних наук Василем Івановичем Марочком, у 2001 році відвідали наш музей.

Експозиція краєзнавчої зали була створена пізніше, у 1988 році, після реконструкції приміщення музею. Над її створенням працював місцевий історик-краєзнавець, автор багатьох історичних довідок про Білопільщину В.Г.Хроленко. Деякі експонати потрапили до музею з його особистої колекції. Експозиція цієї зали розміщена на 16 великих стендах, складається з розділів: „Наш край у давнину”, „Білопільля за часів козаччини”, „Білопільля торгівельно-ремісничче”, „Події 1917 – 1921 років на Білопільщині”, „Визначні уродженці краю”, „Білопільщина у роки Великої Вітчизняної війни”, „Білопільля сучасне”.

Матеріали, зібрані в результаті пошуково-краєзнавчої роботи, яка проводиться в нашому районі, постійно поповнюють її експозицію. До них належать: матеріали „Голодомор на Білопільщині”, „Наш край у роки Великої Вітчизняної війни”, „Стежками рідного краю”, „Поширення ідей Л.Толстого на Білопільщині”, „Герої Радянського Союзу – уродженці нашого району” ін. Ці матеріали викликають велике зацікавлення у відвідувачів музею, учні використовують його для написання повідомлень, рефератів, підготовки заходів краєзнавчого характеру.

Народознавча кімната музею була створена також у 1988 році. Вона стилізована під інтер'єр української хати кінця 19 ст. У Світлиці зібрані речі ужиткового побуту українців Слобожанщини. Велику допомогу в становленні експозиції надали представники відділу освіти, школярі та педагоги міста. І ось уже 22 роки Світлиця – своєрідне рукотворне диво, „родзинка” нашого музею. Приходячи до неї, учні поринають у світ минулого, люди старшого покоління – повертаються у дитинство. Діти залучаються до глибокого вивчення минулого України, назв речей побуту,

оберегів, повір'їв; учням прищеплюється любов і повага до своїх предків, отчого дому. У Світлиці проходять різноманітні народознавчі заходи.

Виставкова зала музею А.С.Макаренка заслуговує на особливу увагу. Саме в ній концентрується та експонується „речовий”, матеріальний вияв таланту педагогів та учнів нашого району. В ній розміщуються як постійні, так і змінні експозиції.

У середньому за рік у музеї А.С.Макаренка проводиться 90 екскурсій. До їх проведення залучаються учні, студенти, які цікавляться минувиною, музейною справою. Організуються екскурсії й у той мікрорайон міста, де пройшли дитячі роки Антона Семеновича, до старого міського парку, а вірніше до археологічного пам'ятника 11 – 12 ст. – літописного міста Вир.

У березні кожного року на базі музею А.С.Макаренка проходять шевченківсько-макаренківські дні, під час яких організуються педагогічні, краєзнавчі науково-практичні конференції, вшанування переможців предметних олімпіад, пошуково-краєзнавчих конкурсів, акцій; творчі звіти навчальних закладів. У виставковій залі розміщуються виставки літературних газет, дитячих малюнків, виробів декоративно-прикладного мистецтва. Чільне місце займають і педагогічні надбання учителів: посібники з досвіду педагогічної та краєзнавчої роботи, наукові роботи по педагогічній спадщині А.С.Макаренка. В актовій залі відділу освіти в ці дні проходить підсумковий етап конкурсу „Учитель року”, конкурс науково-дослідницьких учнівських робіт „Учень року”, районний фестиваль учнівської творчості.

Уся діяльність, яка організовується на базі музею А.С.Макаренка, спрямована на популяризацію педагогічної системи нашого земляка, впровадження її елементів у сучасний освітньо-виховний процес; висвітлення діяльності педагогічних та учнівських колективів району, популяризацію їх надбань з краєзнавчої роботи, виховання учнів патріотами своєї вітчизни, зміцнення у них духовної історичної пам'яті.